

Onni V. Tuiskun säätiön sääntömuutoksen perustelut

Nuorsuomalaiselle Sanomalehtimiesyhdistykselle ja Suomalaiselle Sanomalehtimiesliitolle

Käännymme arvoisten ylläpitäjähdistystemme puoleen pyytäen niitä säätiön sääntöjen mukaisesti hyväksymään oheisen ehdotuksen uusista säännöistä. Oheissa muutoksen perustelut, sääntöehdotus ja professori Heikki Halilan lausunto. Säännöt on hyväksyttävä molemmissa yhdistyksissä yhdenmukaisesti. Hallituksemme jäsenet keskustelevat tarvittaessa mielellään asiasta.

Helsingissä, 12.9.2017

Antero Mukka
Puheenjohtaja

Aino Frilander
Sihteeri

Yleisperustelut

Kuten tiedämme, Onni V. Tuiskun säätiö syntyi 1.2.1920 kuolleen Onni V. Tuiskun testamenttilahjoituksella aloittaen toimintansa 1921. Alkuperäisenä tehtävänä oli ylläpitää journalisteille ja lehtitalojen konttorihenkilökunnalle Tuusulassa lepokotia. Kun se osoittautui kannattamattomaksi, kiinteistö myytiin 1937, kauppasumma sijoitettiin ja säätiö alkoi jakaa virkistysapurahoja. Jo vuosikymmeniä pääoma on ollut sijoitettuna arvopapereihin.

Testamentin toimeenpano oli uskottu Nuorsuomalaiselle Sanomalehtimiesyhdistykselle ja Suomalaiselle Sanomalehtimiesliitolle. Kuolinpesän selvitysmiehet ehdottivat, että ne nimeäisivät perustettavan säätiön hallintoon yhtä monta jäsentä. Näin on toimittu jatkuvasti. Testamentti ei kuitenkaan rajannut lepokodin käyttöä näiden yhdistysten jäseniin, vaan kaikkiin suomenkielisen sanomalehdistön palveluksessa oleviin, varsinkin vähävaraisiin. Tätä periaatetta on sovellettu myös virkistysapurahojen jaossa.

Säätiön sääntöjä on tarkistettu vuosikymmenien kuluessa, mutta niiden perusrakenne on säilynyt ennallaan. Sääntöjä on kylläkin tulkittu ympäristön kehittymisen myötä – onhan media muuttunut merkittävästi 1920-luvun alusta, jolloin esim. Yleisradio ei ollut vielä aloittanut toimintaansa.

Sysäyksen sääntöjen uudistamiseen antoi säätiölain muuttuminen. Tunnetusti säätiöiden valvontaa on myös kiristetty. Säätiön tilintarkastajakin kiinnitti huomiota sääntöihin. Säätiön hallitus pyysi niistä lausunnon alan johtavalta asiantuntijalta, siviilioikeuden professori Heikki Halilalta ja keskusteli hänen kanssaan. Halilan lausunto on tämän kirjelmän liitteenä.

Halilan mukaan säännöt ovat eräin osin tavallaan lain vastaiset. Toisaalta niistä puuttuu tarpeellisia säädöksiä. Kielellisesti säännöt ovat paljolti vanhahtavat.

Säätiön hallituksen käsityksen mukaan säännöissä on ilmeisesti haluttu estää vallan luisuminen jollekin sisäpiirille ja sen käyttö kyseenalaisein tarkoituksiin; tästä on muissa säätiöissä esimerkkejä. Siksi säännöissä edellytetään mm. vuotuisen tilinpäätöksen hyväksymistä kummankin ylläpitäjähdistyksen vuosikokouksessa. Tämä oli yksinkertaista aikana, jolloin koko ammattikuntaan kuului vain muutamia satoja journalisteja – pääkaupungin suomenkielisissä lehdissä yhteensä vain muutamia kymmeniä. Asioita voitiin siis joustavasti käsitellä pienessä piirissä.

Säätiölaki toisaalta korostaa niiden hallitusten merkitystä ja vastuuta. Halilan mukaan tilinpäätöksestä ja sääntöjen muutoksesta voi edellyttää ylläpitäjähdistysten lausuntoa, mutta hallituksen on vahvistettava tilinpäätös, myönnettävä itselleen vastuuvapaus ja vahvistettava sääntömuutokset. Ehdotamme, että säännöt muutetaan tämän mukaisesti.

Tilinpäätös olisi siis edelleen esiteltävä kummallekin ylläpitäjähdistykselle. Myös yhdistyslaki korostaa nykyään yhdistysten hallitusten vastuuta – eihän vuosikokous edes voi varsinaisesti vastata mistään. Lausunnon tilinpäätöksestä ja sääntömuutoksesta antaisi siis ylläpitäjähdistyksen hallitus, mutta se esittelisi asian tiedoksi vuosikokoukselle tai ylimääräiselle jäsenkokoukselle. Kokouksessa jäsenet voivat ottaa kantaa asiaan; varmaan hallitus ottaa huomioon keskustelun kannanotot ja mahdolliset ponnet.

Säätiön hallituksen jäsenten nimeämistavan ylläpitäjähdistykset päättävät itse. Se voidaan siis päättää joko yhdistyksen vuosikokouksessa tai hallituksessa (johtokunnassa).

Aikamääriä ja muita yksityiskohtia on ehdotuksessa päivitetty vastaamaan nykyistä toimintaa ja ajan vaatimuksia. Ilmeisen tarpeettomia säädöksiä on poistettu. Sääntöjen ydin on kuitenkin säilytetty; Onni V. Tuisku-vainajan tahdon mukaisesti säätiö tukee journalistien ja mediatalojen toimihenkilöiden kehittävää yhdessäoloa ja virkistäytymistä vaativan työn paineissa.